

מוט:

עין משפט
גז מוצה

יא א מיי פירא מלך נוק
ממון ה' ב ויהי
הלכה י סמג עין טו
טושיע מ' סמן שט
ספי כ וס' מיט ספי א:
יב ב מיי פירא מלך
נירושן ה' א סמג
עין טושיע אריע ס'
קטן ספיף ו:

תוספות ר"ד

היא הגורעה שבקרקעה
כמו זו בורית: ונתיא א"ר
שמעון בן אלעזר מפני מה
אמרה תורה הניקין שמין
להן בעידית מפני הגולנין
והתמטטן כדי שיאמר אדם
למה אני גזול והוטמ
ולמחר כ"ד יורדים לנכסי
בביתים שדה נאה שלי
וזמטין על מה שכתוב
בבית מיטב שדתי
ומיטב כרמי שישלם ומטני
מה אמרו חכמים ב"ח
בביתים כדי שלא יראה
אדם זריה נאה לחבירו
ויאמר אקפוץ ואלונו כ"י
שאנבה בחובי: אלא
מעתה הן בביביות איכ
אתה נעל דלת בתי ליון:
ומפני מה אמרו כתובה
אשה בביביות דיתור
ממה שהאיש רוצה לישא
האשה רוצה להנשא:
וכתובה אשה בביביות
אמר מר זוטרא בריה
דרב נחמן לא שני אלא
מיתמי אבל מיתה דיתור
בביביות: אמר רבנא
ת"ש מיקרא דתקנת
יתור ממה שהאיש רוצה
לישא האשה רוצה להנשא
ואי כ"ר מיתמי האי
משום דיתמי הוא חיובת:
איתמר ערב כתובה דברי
הכל לא מישתעבד:

הניוקין פרק חמישי גיטין

ורבי שמעון היא דרביש מעמא דקרא. לא פליגי אלף היכא
דליכא נפקותא כגון גבי חובל (ב) כגד אלמנה וגבי לא ירבה לו
נשים וה"ש משום האי טעמא שיימין בדמויק: ור"י תיבא בי היכי
דבי פפיך ב'ו' פ"י נקוטטרס משום מילתא אחרימי קאמר ולא טעמא
לויבזיות הוא ונראה לפרש דה"ק

מסורת הש"ס

(א) ב"ק א ג"ג. (ב) ג"ג. (ג) ממחילת
הסוביל עד לפן היא סילו
ב"ק א: (ד) א (ה) וקדושין
ס"א: ושי"ט (ז) גבי מריף
הוא"ש ר"ש בן אלעזר
אלט בשלמות פ' משפטים
סימן סג אחא א"ר
שמעון מפני ותי ופ"ל,
(ח) וימית ק"ג. מנזות
ס"א: (י) ימית ק"ג:
(יא) ובעל חט: ושי"ט,
(כ) בעל לה. ושי"ט. (כ"ב)
ק"ג: ערין כ"ג. (כ"ד)
ק"ג: (כ"ה) ודף ג"ג. ודף
ק"ג: (כ"ו) ג"ג ק"ג,
(כ"ז) ושי"ט מוס' מנזות ס"ד.
ד"ה למנזות.

תורה אור השלם

ו. כי יבשר איש שדה או
כרם ושלת את בעירו
ובשר בשדה אחר מטב
שדה ויתבט כרמו
ישלם:
שמה ככ ד

גליון הש"ס

תנ"י ד"ה אלא לפ"ד ב'ו'
אב"י בעידית ב"ח. פ"י
כ"ב דף טו מ' ע"א מ"ח
ק"ג:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ור' שמעון
ובי גבי חובל כ"ב דף
ק"ג:

מוסף רש"י

הנביא בהדיא. דמן
העדות דקאמר ר"ע
לחוקק ק"ל ובי"ט א.
משום חרוא. שיהא מן
האנשים שני הש"ס
לישאל לטע' (ש"ל דה).
שנאלו האנשים מן עניי
הנשים והיו נשאלת להן
שלא מדאגנה להספד
כתומתן (כתובות פ.
וכשר"י שם פ"ג. ע"ב
דכתובה דברי הכל לא
מישתעבד. דמלתא ק"א
עבד לזונת ולא מיד
מחבר לה דהא לה יהי
זוז (ש"כ"ו ב"ג).

כדמזיק שיימין: ורבי שמעון היא.
מפני דקמני צמדי דלורייתא
מלמד של רבי עקיבא אמרה: דרביש.
נמי בעלמא טעמא דקרא
תחבול כגד אלמנה (דכ"ה טד) דקאמר
עשירה ממכרין אותה: מפני תיקון
העולם. דקמני צמדייתא שיהא
אדם למא לא גזול כ"י: גולן לא
יהי דמי חמסן יהיב דמי': יולאה
לרזונה כ"ו. על כרחה בעל מגרשה:
מאי דבר אחר. היכי הויה טעמא
למנובה למישקל ציבורית: ור"ס.
כלומר מילתא אחרימי קאמר ולא
טעמא לויבזיות הוא: אפשר דמשי
לה. ולא יהיב לה גיעול וכוון דלא
אשה מדעמיה גירשה: אלא מיסמי.
כגון כתובה אלמנה: משום חרוא.
שיהא אנשים נושאין מן עניי הנשים
וישאלו להם: ממאן קאמר כל הני
דמתני': איילתא מיסמי. נוקין היכא
דמית מויק וגבי מיתמי מי גבי

תניא בהדיא ימיטב שדהו ומיטב כרמו
ישלם מיטב שדהו של ניוק ומיטב כרמו של
ניוק דברי רבי ישמעאל רע"א ימיטב שדהו
של מויק ומיטב כרמו של מויק ירכינא אמר
לעולם מתני' ר"ע היא דאמר מדאורייתא
בדמויק שיימין ור"ש היא דדריש טעמא
דקרא ומה טעם קאמר מה טעם הניוקין שמין
להן בעידית מפני תיקון העולם דתניא אמר
ר"ש מפני מה אמרו הניוקין שמין להן
בעידית מפני הגולנים ומפני החמסנים כדי
שיאמר אדם למא אני גזול ולמה אני חומס
למחר ב"ד יורדין לנכסי ונוטלין שדה נאה
שלי וסומכים על מה שכתוב בתורה מיטב
שדהו ומיטב כרמו ישלם לפיכך אמרו הניוקין
שמין להן בעידית מפני מה אמרו בעל חוב
בביביות כדי שלא יראה אדם לחבירו שדה
נאה ודירה נאה ויאמר אקפוץ ואלונו כדי
שאנבו בחובי לפיכך אמרו בע"ח בביביות
אלא מעתה היא בביביות א"כ אתה נועל
דלת בפני ליוין כתובת אשה בביביות דברי
ר' יהודה ר"מ אומר בביביות אמר ר"ש מפני
מה אמרו כתובת אשה בביביות ישיורת
ממה שראיש רוצה לישא האשה רוצה
לינשא ודבר אחר יאשה יוצאה לרצונה ושלא
לרצונה והאיש אינו מוציאה אלא לרצונו
מאי דבר אחר וכו"ת כי היכי דבי מפיך לה
איהו תקינו לה רבנן כתובה מיניה כי נפקא
איהו נמי ליתקני ליה רבנן כתובה מיניה
ת"ש אשה יוצאה לרצונה ושלא לרצונה
והאיש אינו מוציא אלא לרצונו אפשר
דנעשה עליה קלן שהתפיסה בנו
אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן לא אמרן
אלא מיתמי אבל מיניה דידיה בביביות
מיתמי מאי איריא כתובת אשה אפילו כל
מילי נמי דהא תנן אין נפרעים מנכסי
יתומים אלא מן הויבזיות אלא לאו מיניה
לעולם מיתמי וכתובת אשה איצטריכא ליה
ס"ד אמרנא מ"שום חיינא אקילו רבנן גבה
קמ"ל אמר רבא ת"ש ר"מ אומר כתובת
אשה בביביות ממאן אילימא מיתמי לית ליה
לר"מ הא דתנן אין נפרעים מנכסי יתומים
אלא מן הויבזיות אלא לאו מיניה מכלל
דרבנן סברי בויבזיות לא לעולם מיתמי
ושאני כתובת אשה משום חיינא אמר אב"י
ת"ש הניוקין שמין להן בעידית ובעל חוב
בביביות וכתובת אשה בביביות ממאן
אילימא מיתמי מאי איריא כתובת אשה

מן צעיי הנשים וישאלו להם וקשה
דנפרק הכותב (כתובות דף פד.) מן
ר' עקיבא אומר יתנו לטובל שבהם
ואילא דמפרש בגמ' לכותב אשה
משום חיינא ולפירוש הקונטרס לא היה
ליה למיקריה טובל דלדרכה האיש
טובל שרין למנוח מן צעיי האשה
וכפרק נערה (שם דף נג.) וכפ"ק
דקדושין ודף ל.) קמו לנניס נשים
ולא נטמיס מתנו לאנשים בשלמא
נו בידו אלף כנו מאי עבד לה
אלמא יומר העבד מולא לישא אשה
ממה שהאשה תמלא בעל ועליל נמי
ימר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה
לינשא ונראה כפ"ח דפירש משום
חיינא שיהי הכל קופצין עליה לישאה
ממאן א"ימא מיתמי מאי איריא
כו'. הכל לא שייך לשנוי
דלעיל כתובה אשה איצטריכא ליה
והוא הדין כל מילי דהא קמי נוקין
בעידית ואת ספרים דגרסי הכי
אילימא מיתמי והתנן אין נפרעין
מנכסי יתומין ונוקין ובעל חוב:
בקבלן. פ"י נקוטטרס שהתפיסה
נו מטלטלין כמנומנה
והיא מסרתן לידו צמורת קבלנות
והחזירטן לנו וקשה דלמירטן כגט
פשוט (כ"ב דף קעג.) דהיכא דנשא
ותנן כד אין לו למלוה על הלוה
כלום ושמה היינו שלקח המעות מיד
המלוה ותנן ללוה אף על גב דמשמע
התם דנלשון תלוי מילתא שמה
מרייבו צעיי:
אלא למאן דאמר א' איה י"ה
משתעבד כ"ו. והכל מיירי
נדלית ליה דלי איה ליה נוקין * אמאי
צעדית כיון שיש ממון לימומן דלפילו
מיירי נקטניס דלא מני ערב
לאישתעוי דנא כהדייבו מ"מ לא היה
להס לגבות כי אם מן הויבזיות כיון
דלית ליה נכסי יתמי ונקוטטרס פ"י
דהכא נדלית ליה דלי איה ליה הא ק"ל
כגט פשוט (שם דף קעג.) המלוה חנירו
על ידי ערב אין נפרעים מן הערב
תמילה וקשה דהכל איירי כקלן:
מלוה

אפילו כל הני נמי אלא לאו מיניה
עסקינן כגון שנעשה ערב לנוקי בנו
ובעל חוב דמחיים גבו איהו נמי כי מגבי
ממאן גביא מיתמי איהו נמי כי מגבי
בקבלן הניחא למאן דאמר קבלן אף על
גב דלית ליה נכסי ללוה משתעבד שפיר
אלא למאן דאמר אי איה ליה משתעבד
אי איה ליה משתעבד אי איה ליה
אויבעית אימא כל לגבי בריה שיעבדי
משעבד נפשיה יאיתמר ערב דכתובה
דברי הכל לא משתעבד
קבלן